

EL FUTUR DEL DELTA / SEGON ANIVERSARI DEL GLORIA

OPINIÓ

Xavier Curto
portaveu de la Taula de
Consens del Delta

Gener del 2022: segon aniversari del Gloria

Aquest final de gener serà el 2n aniversari de la tempesta Gloria, un desastre anunciat per activa i per passiva i que, malauradament, pot tornar a repetir-se en qualsevol moment. L'estatu quo del Delta continua sent el mateix. Ha hagut de ser la NASA qui recordi una vegada més aquesta realitat tossuda: una regressió imparable d'aquest indret que, entre d'altres consideracions, és el lloc on vivim. Aquesta notícia, molt contundent i gràfica, va venir acompanyada d'altres informacions en diversos mitjans de comunicació en les quals s'apuntava la possible major compra de terrenys litorals per part de l'Estat de tot Europa. Aquesta part de la notícia pot tenir diverses lectures. La més senzilla seria que l'Estat apostaria per actuacions passives de retirada al delta de l'Ebre, al contrari que la resta d'estats europeus, en els quals s'estudien i s'apliquen estratègies de conservació dels espais litorals actuals, i en especial, de les zones humides.

Aquest passat mes de novembre va tenir lloc a Barcelona la presentació del projecte europeu REST-COAST, que té com a objectiu restaurar la costa i adaptar-la als efectes del canvi climàtic. Amb un finançament de més de 18 milions d'euros, preveu diversos escenaris en diferents països de la UE, i defineix com a principals tres projectes pilot: el delta de l'Ebre, el mar de Wadden i la llacuna de Venècia. Pel que fa al projecte del Delta, l'actuació principal gira al voltant de la recuperació de sediments fluvials i l'amortiment de la dinàmica marina per a la seva retenció al litoral. En el cas del mar de Wad-

den, el focus està dirigit a la recuperació de sorres marines a gran escala i la millora de sistemes per a la seva retenció. El mateix es planteja per a la llacuna de Venècia. Cal recordar que en l'àmbit urbà, la ciutat de Venècia està protegida pel sistema MOSE de dics intel·ligents.

Davant d'aquests projectes, una primera reflexió seria que diferents solucions compatibles entre si i coadjuvants, poden fer front a un mateix problema. Solucions proactives. Des de la Taula de Consens sempre ens hem posicionat molt clarament. Les zones d'acomodació naturals fa anys que es van perdre i es perden en zones concretes del Delta. Sempre hem apostat per una combinació en l'espai i en el temps d'una política de mobilització i fixació de sorres, amb una recuperació efectiva i no retòrica de sediments fluvials. El cas de Venècia ens fa recordar una prova pilot de dics intel·ligents per a una zona determinada del Delta, finançada amb fons europeus per un valor de 6 milions

d'euros, que es va perdre en algun racó burocràtic de l'Administració de la Generalitat. I també ens porta a felicitar el Govern italià per fer realitat, mitjançant una llei de l'octubre de 2020, de l'Autoritat per la Llacuna de Venècia, un organisme creat expressament per a la gestió i manteniment ordinari d'aquell indret. Tant de bo aquest instrument de governança el tinguéssim aquí.

Una vegada comentada la visió europea, analitzem a continuació l'escenari estatal. Aquest passat mes de desembre es va tancar el termini d'al·legacions al Pla Hidrològic de l'Ebre. Des de la Taula s'ha presentat un document d'alt contingut tècnic i jurídic amb unes al·legacions que mereixen un capítol a banda.

Pel que fa al MITERD, mentre s'espera el redactat final del Plan de Protección, s'han mantingut reunions amb la Direcció General de Costas y el Mar i amb la Direcció General del Agua. A l'espera de properes reunions, fem públic el nostre malestar per qües-

tions encallades des de la primera proposta d'aquest Pla. Concretament, sembla que no es preveuen actuacions que des del territori es veuen necessàries per a un primer horitzó, com ara la mobilització de sorres marines i la implementació de camins de guarda a l'interior de les badies. Vam tornar a recordar que el sistema, és a dir, el Delta, no està precisament en equilibri, ja que tenim sediments retinguts aigües amunt i pujada del nivell del mar continuada. Aquest estat de la situació fa necessari l'ajut extern del material plàstic que representen les sorres per mantenir la seva estructura, i també la protecció de les zones no sotmeses a dinàmica marina directa, com són l'interior de les badies. És evident també que això representa un manteniment extens i adaptatiu en el temps, per no reblir les pròpies badies.

Com a dada comparativa, aquests dies s'acaba d'aprovar per part del MITERD el projecte de recuperació de les platges del Parc Natural de l'Albufera, un pla de 30 milions

d'euros que preveu, entre d'altres actuacions, la mobilització de gairebé 3 milions de m³ de sorra marina per compensar els danys provocats per la construcció del port de València. Ens preguntem si no és una situació anàloga als efectes dels embassaments des dels anys 60 al delta de l'Ebre.

Respecte de la recuperació de sediments fluvials, tot i reconèixer una voluntat explícita de fer-hi front, hem traslladat la nostra preocupació per la manca d'objectius clars, avaluables i definits en el temps. Ens movem encara en futures actuacions a baixa escala, a partir de dipòsits sedimentaris de molt escàs volum. Que bo que seria que això quedés recollit en el PHE de manera conjunta amb el projecte de prova pilot esmentat en l'apartat del REST-COAST. Des de la Taula hem insistit en la creació d'un programa específic de recuperació de sediments. No tindrem mai un tancament d'estudis previs necessaris ni una modelització matemàtica completament fiable si no es fan aquestes proves.

Queden moltes altres qüestions que deriven de l'any 2021 i que de ben segur tindran la seva incidència en aquest nou any. Des de la Taula continuarem explicant allò que s'ha treballat i on s'ha arribat. Són temes importants, com ara el PHE, la situació del projecte de mobilització de sorres projectada per a finals d'aquest any 2021 i que encara no s'ha executat, les actuacions compromeses per part de la Generalitat amb els 6 milions d'euros pressupostats per a l'any 2021, el segon gran objectiu de la Taula de Consens, el Pla Integral de la Gestió d'Aigua al delta de l'Ebre, etc.